

REGERINGEN

Regeringsbeslut

II:1

2011-02-17

M2010/3212/F/P

Miljödepartementet

Stockholms kommun
104 20 STOCKHOLM

Överklagande i fråga om detaljplan för del av fastigheten Lunda 6:1 m.fl. i stadsdelarna Lunda och Kälvesta i Stockholm, Stockholms kommun

1 bilaga

Regeringens beslut

Regeringen upphäver, med ändring av länsstyrelsens beslut, Stadsbyggnadsnämndens i Stockholms kommun beslut den 4 februari 2010 att anta detaljplan för del av fastigheten Lunda 6:1 m.fl. i stadsdelarna Lunda och Kälvesta i Stockholm i kommunen.

Ärendet

Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms kommun beslutade den 4 februari 2010 att anta detaljplan för del av fastigheten Lunda 6:1 m.fl. i stadsdelarna Lunda och Kälvesta i Stockholm i kommunen.

Sedan beslutet överklagats fattade Länsstyrelsen i Stockholms län den 20 maj 2010 det beslut som framgår av *bilagan*.

Maud och Ingmar Holmberg, Monica och Bertil Celin, Björn Gill, Aniaras samfällighetsförening samt Föreningen Muntra Fruarna har överklagat länsstyrelsens beslut.

Maud och Ingmar Holmberg samt Monica och Bertil Celin har anfört bl.a. följande. Bygandet av bostäder förstör ett område som är mycket värdefullt för boende, dagisbarn och skolbarn m.fl. som använder det för fritidsaktiviteter. Det är olämpligt med bebyggelse i närheten av Schenker. De vänder sig mot trafikökningen på Tumultgränd och anser att det är oansvarigt att dra en väg tätt inpå ett daghem. Redan i dag uppstår ofta problem på den smala gatan och trottoaren. Monica och Bertil Celin har därtill hänvisat till rapporten Stockholms ekologiska infrastruktur som visar hur viktigt det är att värna de gröna kransområdena i gränsen till andra kommuner. Om området trots allt måste

bebyggas anser de att tillfartsvägen ska förläggas på annat sätt än från Tumultgränd.

Björn Gill har anfört bl.a. följande. Det borde ha gjorts en mer genomgående undersökning. Då hade man kunnat konstatera att området redan är upptaget av aktiviteter, speciellt av barngrupper. Planen innebär att deras enda naturområde förstörs med olämplig byggnation intill godsterminalen. Naturområdet är nu helt bilfritt, unikt och ovärderligt för många människor som nyttjar det. När förskolan planerades placerades den i slutet av Tumultgränd med tanke på trafiken. Om man bygger enligt planen kommer biltrafiken att bli katastrofal på Tumultgränd med alla utfarter. Under byggtiden blir trafikfaran extrem då tung trafik ska ta sig fram samtidigt som 90 barn ska lämnas vid förskolan. Även för skolbarn som måste korsa Tumultgränd innebär den planerade trafikökningen en stor osäkerhet. Han har även bifogat fotografier.

Aniaras samfällighetsförening har hemställt att beslutet upphävs och att regeringen beslutar om inhibition av verkställigheten av kommunens beslut. De har anfört bl.a. följande. De kan inte acceptera att länsstyrelsen avslagit deras överklagande på ett schablonmässigt sätt. Skogspartiet används som lekområde av barn och den närbelägna förskolan gör utflykter hit. Många vuxna motionerar, cyklar och åker skidor på banvallen. Ytorna bör även fortsättningsvis disponeras för rekreation, lek och friluftsliv. De kan inte acceptera att promenadstråket på den gamla banvallen ska korsas av biltrafik. Området är olämpligt för bostadsbebyggelse beroende på buller, avgaser från tunga fordon och risker för utsläpp av giftiga gaser från godsterminalen. Deras invändningar mot planförslaget kvarstår även om terminalen skulle flytta från Lunda. Särskilt allvarlig är den kraftiga trafikökningen på Tumultgränd, som inte är dimensionerad för detta. Om planen förverkligas måste trafiken ledas från Bergslagsvägen och Fagerstagatan så att infart via Tumultgränd förhindras. Mest anmärkningsvärt är att ett oacceptabelt förslag om att göra Tumultgränd till genomfartsled hålls öppet. I förslaget sägs inte något om vilka åtgärder som krävs på Tumultgränd om den blir genomfartsled.

Föreningen Muntra Fruarna har anfört bl.a. följande. Alla boende och hela förskolan samt barn från angränsande Järfälla kommun har ängsområdet som sitt enda natur- och lekområde där de lär sig om fåglar, blommor och natur. I området finns även en rik förekomst av fornlämningar. Att ta detta område strider mot översiktsplanen, i vilken området är avsatt som närnaturområde. Enligt en uttalad policy av kommunens politiker ska boende i staden ha högst 300 m till ett grönområde. Länsstyrelsens bedömningar är fel och strider mot PBL. Trafikökningen och den nya vägens sträckning utgör en mycket stor risk för barn till och från förskolan och boende på Tumultgränd, men länsstyrelsen har inte nämnt övertrafikeringen eller den livsfarliga situation som kommer att uppstå. De protesterar mot länsstyrelsens bedömning

och begär en saklig analys av den framtida trafiksituationen samt att länsstyrelsen ska motivera sin ändrade uppfattning om trafiken jämfört med 2005. De har även bifogat sin överklagandeskrivelse till länsstyrelsen i vilken de anfört bl.a. att detaljplaneförslaget borde ha förelagts kommunfullmäktige för beslut.

Skälen för regeringens beslut

Enligt 5 kap. 29 § plan- och bygglagen (1987:10), förkortad PBL, ska detaljplan antas av kommunfullmäktige. Fullmäktige får dock uppdra åt kommunstyrelsen eller byggnadsnämnden att anta planer som inte är av principiell beskaffenhet eller i övrigt av större vikt. I förarbetena till PBL anges bl.a. att planer som är av rutinkaraktär eller av ringa intresse från allmän synpunkt bör kunna delegeras, medan fullmäktige bör anta detaljplaner som bl.a. reglerar många motstridiga intressen, särskilt känsliga miljöer eller som är av principiellt intresse (prop. 1985/86:1 s. 624 f).

Detaljplanen innebär att bl.a. mark som enligt gällande planer delvis är utlagd som allmän plats, park, tas i anspråk som kvartersmark för bostäder och allmän platsmark för lokaltrafik. Av handlingarna i ärendet framgår att det i planområdets södra del i dag finns en förskola. I övrigt utgörs området av naturmark som nyttjas för lek och promenader av barn och personal från förskolan och närboende. I översiktsplanen från 1999 är planområdet markerat som närnaturområde. I Stockholms stads parkprogram är området värderat som lämpligt för naturlek, möjlighet till stillhet samt upplevelse av grönska och årstidsväxlingar.

Regeringen finner att detaljplanen avviker från intentionerna i den översiktliga planeringen. Regeringen anser att ändring av naturmark – som nyttjas för lek och rekreation av de närboende och som i gällande planer delvis utgör park – till kvartersmark för bostäder och allmän platsmark för lokaltrafik är av allmänt intresse. Enligt regeringens mening får detaljplanen därmed anses vara av sådan principiell beskaffenhet och större vikt att frågan om att anta planen borde ha prövats av kommunfullmäktige. Stadsbyggnadsnämnden har således inte haft befogenhet att anta planen.

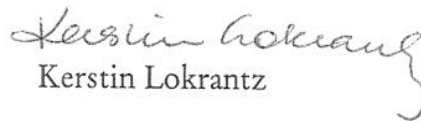
Med hänsyn till vad som ovan anförts bör Stadsbyggnadsnämndens i Stockholms kommun beslut den 4 februari 2010 att anta detaljplan för del av fastigheten Lunda 6:1 m.fl. i stadsdelarna Lunda och Kälvesta i Stockholm i kommunen upphävas.

Vid denna utgång prövar regeringen inte övriga invändningar mot detaljplanen.

På regeringens vägnar

Stefan Attefall

Kerstin Lokrantz

Kopia till

Boverket

Länsstyrelsen i Stockholms län (handlingar återsänds)

Maud och Ingmar Holmberg, Tumultgränd 192, 162 47 Vällingby

Monica och Bertil Celin, Tumultgränd 172, 162 47 Vällingby

Björn Gill, Tumultgränd 13, 162 47 Vällingby

Aniaras samfällighetsförening, c/o Peter Engberg, Box 6046,

162 06 Vällingby

✓ Föreningen Muntra Fruarna, c/o Anna Mellberg-Karlsson,
Soprangränd 58, 162 47 Vällingby

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

Enheten för överklaganden 1
Fredrik Denecke
785 40 00 (vxl)

BESLUT

Datum
2010-05-20

Beteckning
4031-2010-3790

1 (6)

Stockholms stadsbyggnadsnämnd
Box 8314
104 20 STOCKHOLM

**Överklaganden i fråga om detaljplan för del av fastigheten
Lunda 6:1 m fl, Stockholms kommun**

BESLUT

Länstyrelsen avvisar den talan som förs av Föräldrådet Förskolan Kullerbyttan.

Länstyrelsen avslår de övriga överklagandena.

ÖVERKLAGAT BESLUT

Stockholms stadsbyggnadsnämnd antog den 4 februari 2010 detaljplan för del av fastigheten Lunda 6:1 m fl i stadsdelarna Lunda och Kälvesta. Detaljplanen medger byggnad av 34 lägenheter i kedjehus och radhus.

ÖVERKLAGANDEN

Antagandebeslutet har överklagats enligt följande.

Föräldrådet Förskolan Kullerbyttan: Ingen hänsyn har tagits till säkerhetsaspekten i området, inte minst under byggtiden. Trafikbullret kommer att störa barnen i förskolan. Det finns risk att barn klättrar över det befintliga staketet vilket löper mot den gångväg som skall breddas till bilväg. Ett staket bör uppföras som inte går att klättra över och som även dämpar ljudnivån. Sprängning och annat högt ljud bör anpassas till barnens sovtid.

Rolf Einerot: Tumultgränd är redan idag övertrafikerad med cirka 1400 beräknade bilresor per dag och bör inte förlängas. Trafiken på gatan kommer att öka till en oacceptabelt hög nivå. Sörgårdsskolan förlägger många av sina gymnastiklektioner med löpning på trottoaren. Flera andra gator mynnar ut i Tumultgränd. In- och utfart till Lunda 6:1 bör ske genom att förlänga Soprangränd.

Aniaras samfällighetsförening: Den mark på vilken bostäder skall byggas bör även i fortsättningen disponeras för rekreation, lek och friluftsliv. Området är också olämpligt för bostäder beroende på buller, avgaser från tunga fordon och risker för utsläpp av giftiga gaser från godsterminalen i Lunda. På Tumultgränd kommer trafiken att öka alltför mycket. Trafiken till det nya bostadsområdet måste ledas från Bergslagsvägen och Fagerstagatan på den gamla banvallen så att infart via Tumultgränd förhindras. Genomfart från Järfälla bör inte tillåtas. Länstyrelsen bör meddela inhibition.

BESLUT

Datum
2010-05-20

Beteckning
4031-2010-3790

Ingmar Holmberg och Maud Holmberg: Närheten till Schenkers lastterminal gör det olämpligt med bostadsbebyggelsen. Bygget av bostäder innebär också en förstöring av ett stycke vackert kulturlandskap som används för fritidsaktiviteter. Redan nu är den smala Tumultgränd hårt belastad. En ny väg bör inte dras förbi daghemmet. Trafiksituationen vid daghemmet bör bli föremål för syn.

Monica Celin och Bertil Celin: Den mark som är avsedd för bostäder bör också i fortsättningen disponeras för rekreation, lek och friluftsliv. Promenadstråket på den gamla banvallen bör inte korsas av biltrafik. Det är viktigt att värna de gröna kransområdena i gränsen till andra kommuner. Området utgör en viktig buffertzon för den angränsande godsterminalen. Buller samt belysning och arbete nattetid är skäl att avstyrka detaljplanen. Tumultgränd är en lokalgata som inte är dimensionerad för den ökade trafiken. Trafiken till det nya bostadsområdet måste ledas från Bergslagsvägen och Fagerstagatan.

Inga-Maj Nilsson och Gustav Nilsson: Länsstyrelsen bör meddela inhibition. Tumultgränd är nu mycket trafikbelastad samt smal och krokig. De närboende och barnen på daghemmet kommer att utsättas för stor fara.

KB Forsmark 2: Schenkers godsterminal omsätter varje dag ca 31 000 sändningar, varav ca 20 procent är farligt gods enligt ADR. Till terminalområdet anländer ca 1 500 fordon per dygn. Under helger förekommer också rangering av tunga fordon. Terminalverksamheten medför bullerstörningar. Vid en eventuell nybyggnation av bostäder ännu närmare terminalområdet än vad som redan är fallet är det högst troligt att olägenheterna av buller kommer att förstärkas. En byggnation på Lunda 6:1 medför att deras verksamhet inte kan utvecklas och anpassas efter deras kunders krav och att verksamheten inte heller kan ökas. Kommunen har utsett Lunda till ett av två områden där logistik och transportverksamhet kan utvecklas.

John Majling och Tommy Carbert: Översiktsplanen visar att planområdet utgör ett närnaturområde. Detta har betydelse också för den närliggande bebyggelsen i Järfälla. Mycket av den ursprungliga floran finns kvar. Detaljplanen borde inte ha antagits på delegationsnivå utan av kommunfullmäktige. Den planerade bebyggelsen kommer att ligga 80-100 meter från Lundaterminalen. Den riskanalys som är gjord rekommenderar byggnader som inte är belägna närmare än 80 meter. Olyckor med utsläpp av giftiga gaser har skett vid flera tillfällen under sen tid. Bullret från Brommaflyget har inte mätts. Inflygningsleden ligger rakt ovanför den planerade bebyggelsen. Inom planområdet finns det en rik förekomst av fornlämningar. Redogörelsen över förekomsten av fornlämningar är inte godtagbar. Fornlämningarna utgör hinder mot den planerade bebyggelsen. Trafiken på Tumultgränd kommer att bli alltför intensiv. En sammankoppling av biltrafiken mellan Järfälla och Stockholm så som detaljplanen förutsätter är otänkbar för lång tid framöver. Vändplanen vid Bangatan bör tas bort och

BESLUTDatum
2010-05-20Beteckning
4031-2010-3790

lokalgatan bör skäras av vid avfarten ner mot bebyggelsen. Om planarbetet fullföljs bör detaljplanen behandlas i kommunfullmäktige.

Björn Gill: Länsstyrelsen avslög den 13 oktober 2005 en utbyggnad av förskolan därför att trafiken då skulle öka. Naturområdet har ett stort värde för de närboende och bör bevaras. Biltrafiken på Tumultgränd kommer att öka alltför mycket. Under byggtiden kommer trafikfaran att vara extrem då även tung trafik skall ta sig fram.

Ekonomiska föreningen Muntra Fruarna: Antagandebeslutet bör inhiberas. Beslut om antagande bör fattas av kommunfullmäktige och inte av stadsbyggnadsnämnden. Tumultgränd bör inte förlängas och inte belastas med ytterligare trafik. Det finns ett antal alternativa angöringsvägar till planområdet. Länsstyrelsen har tidigare dömt ut en trafikökning på Tumultgränd. Den tillkommande bebyggelsen kommer att förläggas till ett litet ängsområde som blir det enda natur- och lekområdet dit de närboende och förskolan kan göra utflykter. Området är i översiktsplanen markerat som närnaturområde. Den föreslagna bebyggelsen blir mycket olämplig då avståndet till bilspeditionsområdet blir endast 80 meter.

PLANER, REGLER

Enligt 1 kap. 5 § plan- och bygglagen, PBL, skall vid prövning av frågor enligt lagen både allmänna och enskilda intressen beaktas, om inte annat är särskilt föreskrivet.

Enligt 2 kap. 1 § PBL skall markområden användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov.

Enligt 2 kap. 2 § PBL skall planläggning, med beaktande av natur- och kulturvärden, främja en ändamålsenlig struktur och utformning av olika objekt.

Enligt 5 kap. 29 § PBL antas detaljplaner av kommunfullmäktige, men fullmäktige får uppdra åt kommunstyrelsen eller byggnadsnämnden att anta planer som inte är av principiell beskaffenhet eller i övrigt av större vikt.

Enligt 5 kap. 34 § PBL gäller ett beslut att anta en detaljplan först sedan beslutet har vunnit laga kraft.

Enligt 9 kap. 1 § PBL skall byggherren se till att byggnadsarbeten utförs enligt bestämmelserna i lagen och enligt föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, och byggherren skall även se till att arbetena planeras och utförs med aktsamhet så att personer och egendom inte skadas och så att minsta möjliga obehag uppstår.

BESLUTDatum
2010-05-20Beteckning
4031-2010-3790

Enligt 12 kap. 1-2 §§ PBL skall Länsstyrelsen pröva antagandebeslutet om det kan befaras att beslutet innebär att en bebyggelse blir olämplig med hänsyn till de boendes och övrigas hälsa eller till behovet av skydd mot olyckshändelser.

Enligt 13 kap. 5 § PBL får antagandebeslutet överklagas endast av den som senast under utställningstiden skriftligen har framfört synpunkter som inte blivit tillgodosedda.

Enligt 13 kap. 8 § första stycket PBL skall Länsstyrelsen i anledning av överklagandet antingen fastställa eller upphäva antagandebeslutet i dess helhet, men om kommunen har medgett det får beslutet upphävas i en viss del eller ändras på annat sätt, och utan kommunens medgivande får ändringar av ringa betydelse göras.

Planområdet består av en nordlig och en sydlig del. Den nordliga delen utgör del av Lunda 6:1 och skall nyexploateras för 34 bostäder. I Stockholms översiktsplan 1999 betecknas denna del som "närnatur och närparker", parker, naturområden och rekreationsanläggningar mellan stadsdelarna. Nämda del är bevuxen med träd och annan vegetation. Nämda del utgör vidare byggnadskvarter enligt avstyckningsplan för Lunda egendom, godkänd av Länsstyrelsen den 22 augusti 1928. Den sydliga delen av detaljplaneområdet utgör enligt stadsplan för stadsdelen Kälvesta (Kälvesta III), fastställd den 23 november 1964, i huvudsak kvartersmark för allmänt ändamål och till mindre del kvartersmark för centrumbebyggelse. I detaljplanen avsätts sistnämnda del av planområdet till förskola och vårdbostäder.

MOTIVERING

Föräldrådet Förskolan Kullerbyttan har inte låtit sig avhöra skriftligt under planförfarandet hos kommunen. Rådets talan skall därför avvisas.

I anledning av överklagandena i övrigt gör Länsstyrelsen följande bedömning.

Länsstyrelsen företar ärendet till slutlig prövning utan syn, som bedöms vara obehövlig.

PBL bygger på principen om decentralisering av beslutsfattandet och kommunal självbestämmanderätt i frågor som rör bl.a. riktlinjer för markanvändningen i kommunen. Sålunda föreskrivs i 1 kap. 2 § PBL att det är en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten. En konsekvens av detta är att den statliga kontroll som prövningen innefattar vid ett överklagande i många fall stannar vid en prövning av om ett överklagat kommunalt beslut att anta en detaljplan ligger inom ramen för det handlingsutrymme som de materiella reglerna ger kommunen.

BESLUT

Datum
2010-05-20Beteckning
4031-2010-3790

Antagandebeslutet har inte vunnit laga kraft och gäller alltså inte. Inhibition kan därför inte komma ifråga.

I ärendet saknas det förutsättningar för ändringar eller delvisa upphävanden av antagandebeslutet. Detta innebär att Länsstyrelsen enligt huvudregeln i 13 kap. 8 § första stycket PBL skall antingen fastställa eller upphäva beslutet i dess helhet.

Ärendet gäller byggande av ett begränsat antal bostäder. Vidare är planen inte av principiell beskaffenhet eller i övrigt av större vikt. Mot bakgrund härav är det godtagbart att planen har antagits av stadsbyggnadsnämnden.

Trafiken på Tumultgränd kommer att öka på grund av tillkomsten av 34 bostäder, men denna ökning bör inte bli större än att den ur risk- och bullersynpunkt kan äga rum på Tumultgränd med planerad förlängning norrut. Vändplanen i förlängningens nordligaste del är godtagbar. Frågan om genomfart till Banvägen bör inte prövas genom genomfartsförbud i detaljplanen utan avgörs lämpligen på annat sätt, såsom genom lokal trafikföreskrift eller genom gatubyggnadsåtgärd. Avståndet mellan godsterminalen på Forsmark 2 och den tillkommande bebyggelsen har ökats från tidigare 40 meter till 80 meter, vilket är godtagbart ur risksynpunkt och även ur bullersynpunkt. Detaljplanen innehåller godtagbara skyddsbestämmelser om utförande och om utformning av uteplatser och bostäder för begränsning av ljudnivåerna från olika ljudkällor. Länsstyrelsen har den 8 mars 2010 beslutat enligt 12 kap. 2 § PBL att prövning av antagandebeslutet inte skall ske och har alltså funnit att planen är godtagbar vad avser hälsa och säkerhet. Länsstyrelsen finner nu i anledning av överklagandena inte anledning att frångå denna bedömning.

Såsom framgår av 9 kap. 1 § PBL är det byggherrens sak att motverka risken för skador på personer och egendom.

Uppförandet av staket på förskolefastigheten Tumultet 1 behöver inte regleras i detaljplanen utan ankommer på fastighetsägaren att ta ställning till.

I planområdet har ett fornlämningsområde lagts ut som naturmark som inte får bebyggas. Vidare innehåller planen bestämmelser om tillståndsplikt för markingrepp inom en radie av 50 meter från fornlämningsområde och om samråd för markingrepp inom en radie av 200 meter från sådant område. Förekomsten av fornlämning får anses vara tillräckligt beaktad i detaljplanen.

Kommunen ansvarar för bostadsförsörjningen. Detaljplanen utgör ett led i kommunens strävan att möta efterfrågan på bostäder. Den förtätning som följer av det aktuella bostadsbyggandet kan medföra en negativ inverkan på de närboende i form av t.ex. ändrad utsikt, minskad tillgång till gröna ytor och ökad trafik. Sådan påverkan bör dock inte bli större än att den kan godtas i den storstadsmiljö som planområdet utgör en del av. Länsstyrelsen anser, vid en vägning mellan

BESLUTDatum
2010-05-20Beteckning
4031-2010-3790

klagandenas enskilda intressen och de intressen som detaljplanen syftar till att tillgodose, att det som klagandena har anfört inte utgör tillräckliga skäl för att upphäva antagandebeslutet. Inte heller i övrigt har det framkommit någon omständighet som utgör skäl att upphäva det överklagade beslutet. De sakprövade överklagandena skall därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut får överklagas hos Regeringen, Miljödepartementet, enligt bilaga.

Sune Högling

Fredrik Denecke

KOPIA:

(förenklad delgivning)

- Aniaras samfällighetsförening c/o Peter Engberg, Box 6046, 162 06 VÄLLINGBY ✓
- Ingmar och maud Holmberg, Tumultgränd 192, 162 47 VÄLLINGBY ✓
- Monica och Bertil Celin, Tumultgränd 172, 162 47 VÄLLINGBY ✓
- Rolf Einerot, Tumultgränd 65, 162 47 VÄLLINGBY ✓
- Inga-Maj och Gustav Nilsson, Tumultgränd 55, 162 47 VÄLLINGBY ✓
- Schenker Property Sweden AB, 412 97 GÖTEBORG.Ombud för KB Forsmark 2 ✓
- John Majling, Banvägen 6, 175 67 JÄRFÄLLA ✓
- Tommy Carbert, Banvägen 3, 175 67 JÄRFÄLLA ✓
- Björn Gill, Tumultgränd 13, 162 47 VÄLLINGBY ✓
- Ekonomiska föreningen Muntra Fruarna, c/o Anna Mellberg-Carlsson, Soprangränd 58, 162 47 VÄLLINGBY ✓
- Föräldrådet Förskolan Kullerbyttan, Tumultgränd 69, 162 47 VÄLLINGBY ✓